

4de zondag van Pasen: roepingenzondag

Joh. 10, 11-18

Vandaag vergelijkt Jezus een goede herder met een huurling. Een goede herder heeft zorg voor zijn schapen. De huurling houdt alleen van zijn beloning in geld en van zijn werktijden.

Wat is er verkeerd aan dat je werkt voor geld en je werk doet, ook al houdt je niet van de schapen die je hoedt? Veel mensen houden van hun arbeidsloon en hun werktijden, en doen hun werk uit noodzaak. En je mag je afvragen waarom je niet gewoon je werk kunt doen voor je inkomen.

Wel, er is een wat vreemde manier om ernaar te kijken. Die vreemde manier heb ik niet van mezelf, maar bij iemand anders gevonden. Het gaat zo: Stel je voor dat alles een handvat heeft, symbolisch dan natuurlijk.¹ Alles wat ik heb, de eer die ik ontvang, mijn gevoelens en al mijn spullen, hebben dan een handvat. Alles heeft "handvatten" die iemand zou kunnen vastgrijpen om ze te verdonkeremanen. Mijn huis, mijn auto, mijn uiterlijk, mijn eer, mijn loopbaan, het spaargeld voor de kinderen, de eerbied van anderen, je plezier, en noem maar op; het heeft een handvat. En heel herkenbaar .:. we willen vasthouden aan wat we hebben. Dus ... we houden de handvatten stevig vast. Dat kan niemand je kwalijk nemen. Toch komt er op dat moment er een onheilspellende kracht in het spel. De krachten van de hebzucht en het kwaad vertellen aan ons hart dat alles in de hele wereld bestaat om vastgepakt te worden en dat vast te houden. Daarmee krijgt hebzucht een kans. "Hebzucht is een deugd", zeggen deze krachten, in feite de enige echte deugd. En dat leek lang de motor van de economie. Alan Greenspan was tot 2006 de voorzitter van de centrale bank in Amerika, the Federal Reserve. Gedurende heel zijn actieve carrière werkte hij met de ideeën van Ayn Rand, ideeën van een absoluut kapitalisme. Hij was tegenstander van regulering en hij beweerde zonder enige schaamte dat egoïsme een deugd was en de motor van de economie. Na de kredietcrisis van 2008, moest hij erkennen dat zijn inzicht fout was geweest, en dat het de wereld in ellende had gestort. De ideeën van Ayn Rand hadden grote gaten vertoond. De excuses van Greenspan kwamen wél te laat. Toch zijn er overal en ook in Nederland nog vele politici die aan haar ideeën vasthouden, ondanks hun kennis van de kredietcrisis. De woningnood in Nederland hebben we nog altijd aan haar ideeën en de werkwijze van Greenspan te danken. De economische crisis van het begin van deze eeuw was een zuiver gevolg van die manier van denken. Het christendom heeft gelijk; hebzucht is een ondeugd die noodzakelijk mensen in ellende stort!

Maar nou is er gelukkig ook een andere manier van denken. Die heeft niet in de eerste plaats met economie of politiek te maken. Die andere manier heeft met liefde te maken; Jezus, de enige Goede Herder, laat aan ons het 'denken in de liefde' zien. Liefde vertelt namelijk dat de grote waarde in het leven bestaat

¹ Dit idee is overgenomen uit Rosemary Haughton, The Passionate God

uit ‘ontvangen’ en niet uit ‘graaien en hebben’. U kent zelfs het uitgebreide woord van Jezus: ‘Het is zaliger te geven dan te ontvangen.’ (Handelingen 20:35)

Alles wat je hebt is een geschenk van God. Je hoeft alleen maar je handen te openen en je laat daarna God in jouw handen leggen wat je écht nodig hebt. En als je je handen openhoudt, kun je gemakkelijk wat je hebt doorgeven aan anderen die in nood zijn.

Er zijn dus twee manieren van leven. Aan de ene kant is het de ‘graai-grijp-en-houdt-vast’ cultuur. En aan de andere kant is er de ‘ontvang-en-geef-door’ cultuur. De hand van de huurling zegt het eerste, en de goede herder zegt het tweede. Ik hoop dat u het tot dusver begrijpt. Ik hoop het, want als dat zo is, kunnen we nog verder gaan.

Er gebeurt iets in de harten van de mensen; er gebeurt iets in de wereld. Er komt een heftige strijd tussen deze twee manieren van leven. Die strijd wordt aan het kruis gevoerd. Het kwaad gebruikt zijn wapens: het grijpt en rukt alles met “handvatten” eraan van Jezus weg - zijn vrienden, zijn volgelingen, zijn loopbaan, de eerbied voor hem, zijn relatie tot God, het lessen van zijn dorst, zijn vermogen om te ademen, en uiteindelijk zijn leven zelf. Het kwaad kan alles gebruiken. Het kwaad wint.

Dat zou je denken, maar dan zie je iets belangrijks over het hoofd. Er zit namelijk een fatale dodelijke fout in de ‘graai-grijp-en-houdt-vast’ cultuur. Dat komt omdat die manier van denken, denkt dat echt álles een handvat heeft, en dat klopt niet. Daardoor is er een belangrijke werkelijkheid die die cultuur helemaal niet kan kennen en herkennen. Namelijk: Liefde! En juist liefde is sterker dan de dood.

Liefde kan loslaten, liefde kan eerbiedig ontvangen, en eenvoudig geven. Het kwaad kan op geen enkele manier liefde begrijpen, omdat er geen handvat zit aan zelveeloesheid en liefde. De kwade macht moet wat hij ziet wel verkeerd opvatten. Hij ziet liefde als een andere vorm van eigenbelang en egoïsme. Dus graaft hij een tunnel naar het innerlijke heiligdom van Jezus’ ziel; hij doet het om de hoofdprijs te bemachtigen en dat is de werkelijkheid van God. Hij gooit dan de tabernakeldeuren van Jezus’ ziel open en vindt dan niets. De ruimte is helemaal leeg. Maar er is wél iets! Aanwezig is de stilte van het dankbaar ontvangen en het gemakkelijk weer laten gaan, en let goed op: ze hebben geen handvatten. De boze kan het niet herkennen. Dan geeft de boze macht het op en gaat verder, denkend dat nu alles van hem is.

Maar dat is niet zo. Liefde wint omdat het alles heeft gegeven. Dat zouden we moeten leren in deze paastijd. Ontvangen en geven; mensen laten opstaan uit de dood. En volgens mij kan dat alleen met de hulp van de enige Goede Herder. Hij geeft ons zijn heilige Geest om ons te leren een goed onderscheid te maken.

Norbert Schallenberg, pastor